

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 39.

Kontor: Nørregade 33, St.

25. September 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Mary Steen,

Kongel. Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke, da til
Bladets Kontor.**

Manuskripter, der indleveres til
„Kvinden og Samfundet“, maa til Efter-
retning for Redaktionen være forsy-
nede med Navn og Adresse. Til
anonyme Skrivelser kan Red. ikke tage
Hensyn.

Kvinden og Erhvervslivet.

Woman and Economics
af Charlotte Perkins Stetson.
(Sluttet.)

Saa meget har vi naaet, at vi ved, Kvinden kan tænke og arbejde saa godt som en Mand. Der er ikke mere noget, der hedder en kvindelig Hjerne, saa lidt, som man kan tale om en kvindelig Lever. Men ikke desto mindre maa Kvinderne gøre sig klart, at de har at kæmpe mod Fortidens Synder, mod det smaalige, snevre, lave, ikke blot hos de Kvinder, som af Uvidenhed og Fordom stiller sig imod Fremskridtet, men ogsaa hos deres Arbejdsstæller, ja hos dem selv. Det er Manden, som for Tiden bærer Byrden. Ikke blot gør han hele det store Verdensarbejde, han gør ogsaa Faderens og det halve af Moderens Arbejde. Vel smigrer Kvinderne sig med, at det er dem, som ofrer sig for Mand og Børn, men denne Teori har, naar man ser den efter i Sømmene, ikke meget paa sig. Ganske vist burde og kunde Moderen være Verdens bærende Kraft; men hun maa dømmes efter Resultatet af sit Arbejde; og det er ikke glimrende. Kun den Moder har gjort sin Pligt, som efterlader sig Børn, der er stærkere, bedre, lykkeligere end hun selv. Men hvorledes ser det nu ud? Er ikke Mennesket „det sygeste af alle Dyr“?

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Vel er der sket Fremskridt i Opdragelsen, men det er hovedsagelig Mænd eller ugifte Kvinder, som disse skyldes. Det er falsk, at Moderen gavner Hjem og Børn ved at anvende al sin Tid paa dem. Hun kan slet ikke nu om Stunder opdrage dem uden Hjælp ude fra; ja, man kan sige, at et Barn er bedre stillet midt i en stor, moderne By uden Familie end i Afrikas Indre, omringet af Forældre og Søkende (?).

Ogsaa i Ægteskabet kommer Kvinden til kort. To Mennesker, der mødes i ung Elskov, tror, at de skal leve Livet sammen, men hvor sørgeligt maa de ikke under Samlivet slaa af paa dette Ideal. De kan spise sammen, hvile sammen, more sig sammen. Men Liv er Virksomhed; og arbejde sammen kan de umulig, saa længe den enes Arbejde ligger paa den højeste Plan af udviklet, menneskelig Virksomhed, den andens derimod bevæger sig i den mest primitive Gænge. Det er en daarlig Ordning, der anbringer Kupido i Køkkenet. Lad os koinme bort fra den, lad os faa en ny Amor i Stedet for den pluskæbede, forspiste Dreng, vi har set paa saa længe!

Vi gaar en bedre Fremtid i Møde for Ægteskabet. Men Ægteskabet er ikke ensbetydende med Familien. Den sidste er paa Retur og har været det siden Patriarkernes Dage. Vi indrømmer gerne, at det er Kvindens særlige Opgave, som det er hendes højeste Lyst, at skabe et Hjem. Men Hjemmet er heller ikke uopløselig knyttet til Ægtestanden. Vi trænger til bedre, mere hjemlige Hjem og til flere Hjem, Hjem ogsaa for de ugifte; men Samlivet i Hjemmet maa ikke være afhængigt af en Borddug. Kvindens Opgave i Hjemmet maa ikke bero paa, om hun som nu kan være Kokke-, Barne-, Stue- og Kammerpige paa samme Tid som Selskabsdame og Lærerinde. Dette fører til, at hun er ingenting, gør ingenting, kan ingenting, ikke en Gang koge en Gryde Grød saaledes, at den er værd at spise.

En af Forfatterens Yndlingsideer er, at Madlavning skal ophøjes til en Kunst, som kun kan drives fagmæssigt. Herved vil vindes ikke blot et nyt Erhverv — drevet væsentligt af Kvin-

Kvinden og Samfundet.

Bestilles i Provinserne paa nærmeste Posthus og hos Landpostbudene, i København paa nærmeste Posthus og paa Bladets Kontor.

Abonnement 50 Øre + Postpenge, i København 9, i Provinserne 11 Øre Kvartalet.

der —, men ogsaa det, at den nu saa stærkt individualiserede Smag, som ikke er andet end en slet Vane, vil vige Pladsen for en mere enkel og rational Levemaade. Man vil spise og drikke mindre — noget, der jo nok kan tiltrænges, — men bedre, sundere. Ogsaa Hjemmets Udstyr maa være simplere. Den økonomisk afhængige Kvinde sætter al sin Energi ind paa at udsmykke sit simple Bur. Ligesom en Plante i en altfor lille Potte skyder sine Rødder ud i en sammenfiltret Masse, har hun ophobet nyttige og unyttige Ting mellem hinanden i Hjemmet og tilbringer sin Tid med at holde dem rene. Manden, som vokser og udvikler sig med sin Samtids store Vækst, kommer hjem og indstiller sig til den Smaapassiar og det Smaaskænderi eller til det forførende materielle Velvære, som venter ham der, med en Følelse af at nedlade sig. Hjemmet er behageligt nok, det tiltaler alle Sanser, det holdes varmt, hyggeligt og smukt for at passe for den svagere og aandelig mindre Skabning, som er henvist til altid at opholde sig der. Det bliver endogsaa betragtet som rosværdigt, naar en Mand over alt andet elsker og priser det med dets ventende Morgensko og Aviser, dets muntre Ild og gode Aftensbord, dets bløde Seng og rene Klæder.

Ogsaa Barneplejen vil lægges i Hænderne paa faglærte Plejersker i Stedet for Moderen. Barnet vil da blive bedre passet, og det vil ikke længer være udsat for den Forkælelse som nu. Det vil ikke som nu vænnes til at se sig selv som Verdens Midtpunkt; men allerede fra Vuggen vil det lære at indordne sig i Verdenslivets som een iblandt mange. Det vil blive bedre udviklet legemlig og aandelig. Vi kan præke saa meget vi vil for Børn om at elske sin Næste. Saa længe de ser alting i Hjemmet samle sig om eet enkelt Menneskes — oftest Moderens — personlige Velvære, saa længe de seer een Person — Faderen — lægge sin bedste Kraft ind i Arbejdet for Familien med Udelukkelse af andre vigtige Interesser, vil al Præken være forgæves. Ordet Pligt har i vore Dage en Betydning, som gaar

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

Toni Christensen

Hjemmelavet Konfekt.
Spise- og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Alle 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

ud over den tidligere individualistiske Opfattelse. Det betyder først og fremmest Troskab mod sit Arbejde. Ingeniøren, der hellere dør, end han forlader sin Maskine, naar hans Passagerers Liv er i Fare, Diplomaten, der underkaster sig Tortur, før han lader sig fratage Nøglen til sin Officerskrift, det er vore Dages Trotjenere og Ridere uden Frygt og Dadel. Men de opfostres ikke i et Hjem, hvor Familieegoismen hersker.

Forfatteren er efter eget Sigende ikke Kooperist; hun vil til Ordningen af de ny Hjem kun benytte alle Nutidens praktiske Hjælpemidler. Køkkenet og Barnekammeret skal forsvinde fra Hjemmet og med dem en god Del Fedt og Smuds. I Byen lader dette sig let ordne, i Forstæderne vil hun have lukkede Gange, der fra Husene fører ud til Madstederne. Hvorledes man skal indrette sig paa Landet, taler hun ikke om. Men ikke med Urette bemærker hun, at det maa blive Fremtidens, ikke hendes Sag at klare de praktiske Vanskeligheder. Som en Fordel fremhæver hun det, at man vil kunne undgaa at have fremmede Mennesker — Tyende — omkring sig.

Man vil faa Tid til at dyrke en Selskabelighed, der giver langt mere aandeligt Udbytte end den nuværende, som mest afhænger af Mad og Drikke. Lige vil søge lige, man vil udvikle Venskab — som nu næsten er forbeholdt Mændene —, Kammeratskab, Fællesskab i Arbejde og Interesser.

Bogen slutter med en Række sindrige Bemærkninger om Arvelighed, navnlig om det uheldsvangre for Børnene ved at tage Arv efter to Mennesker, der er saa forskelligt udviklede, som det nu for det meste er Tilfældet med Forældrene.

Naar man samler Indtrykket af Mrs. Stetsons Bog, kan man ikke godt undgaa at beundre den Kraft og Konsekvens, hvormed hun gennemfører sin Betragtning, og det rammende i hen-